

Vereniging Belangenbehartiging Nederlands Gepensioneerden in het Buitenland

Association for the Representation of Dutch Pensioners Abroad

Factsheet 2016/3 – Problemen met de KBB regeling

Op 1 januari 2015 is de “Regeling kwalificerende buitenlandse belastingplichtigen” in werking getreden. De gevolgen daarvan vormen opnieuw een aanslag op de inkomenspositie van de gemigreerde gepensioneerden met bronheffing.

Inmiddels beginnen de eerste symptomen van deze regeling tastbaar te worden en dan doelen wij niet alleen op de soms aanzienlijke financiële gevolgen. Nu wordt duidelijk dat de uitvoering daarvan ondoordacht en onvoorbereid is omdat woonlanden geen begrip hebben van het afgeven van de vereiste inkomensverklaringen, zeker gezien het beperkte aantal talen waarin de belastingdienst deze heeft opgesteld. Bovendien worden op het formulier vragen gesteld die niet aansluiten bij de wijze van belastingheffing door de woonlanden waardoor belastingdiensten in die woonlanden deze nogal eens niet wensen te ondertekenen (met name in verband met de hoogte van het box 3 vermogen).

Tussen naïviteit en onbehoorlijk bestuur

Staatssecretaris Wiebes heeft in antwoord op een Kamervraag over dit onderwerp gesteld, dat alle buitenlandse belastingdiensten vooraf waren geïnformeerd over de inkomensverklaring

en dat daarop geen berichten zijn ontvangen dat zij de inkomensverklaring niet zouden willen gebruiken. Of het uitblijven van protest betekent dat loyale medewerking uit het buitenland voor de inkomensverklaring kan worden verwacht is natuurlijk de vraag. Het gaat om een procedure waaraan buitenlandse belastingfunctionarissen actief moeten meewerken en dat vergt wellicht hardere afspraken dan het achterwege blijven van een weigering. Er blijken namelijk in de praktijk wel degelijk problemen te zijn met het ondertekend krijgen van de inkomensverklaring. De VBNGB heeft een poging gedaan deze problemen te inventariseren. Daarbij zijn reacties binnengekomen uit Portugal, Spanje, Frankrijk, België en Duitsland. Dat wil niet zeggen dat de problemen beperkt blijven tot deze landen, alleen dat leden van de VBNGB uit deze landen er melding van hebben gemaakt.

Taalproblemen

Er is allereerst een taalprobleem. Tot medio 2016 was het formulier slechts in 4 talen beschikbaar. [Alle EU-landen talen zijn eerst toen beschikbaar gesteld.](#) Daarnaast staat op de toelichting bij het papieren aangiftebiljet inkomstenbelasting buitenland nog vermeld dat de inkomensverklaring eerst moet worden ingezonden, daarna pas de

aangifte zelf. Veel buitenlands belastingplichtigen hebben dus al in een vroeg stadium geprobeerd een handtekening onder hun inkomensverklaring te krijgen. Uit Spanje, Portugal en Frankrijk ontvingen wij berichten dat het formulier werd geweigerd, omdat het niet in de landstaal was aangeboden. Er waren echter ook kantoren waar men wel een handtekening en stempel op het formulier kreeg. Daar de betrokken beambte niet wist waar hij voor tekende, kan men zich afvragen wat de waarde is van dit "bewijsstuk".

Zonder verdere berichtgeving hebben belastingplichtigen die zich met een weigering op grond van taal hebben (moeten) laten afschepen geen aanleiding regelmatig op de website van de belastingdienst kijken of er een vertaling in de taal van hun woonland is verschenen. Uiteraard zal de VBNGB een bericht over vertaling op de eigen website zetten en er zoveel mogelijk ruchtbaarheid aan geven. Er is desondanks geen enkele garantie dat alle belastingplichtigen in het buitenland op de hoogte raken van het voornemen het formulier in 23 talen te vertalen.

Kortom, op grond van **de te late vertalingen en het gebrek aan berichtgeving hierover** zullen veel belastingplichtigen die volgens de wet voor kwalificatie in aanmerking komen, geen inkomensverklaring overhandigen. Dit kwaad is geschied.

Andere problemen

Er zijn echter nog meer problemen. Vanuit België werd gemeld, dat men daar pas vanaf september de inkomensverklaring in beschouwing gaat nemen. Vanuit Frankrijk kregen wij bericht dat volgens artikel VIII van het belastingverdrag het verstrekken van informatie, anders dan ten behoeve van de belastingheffing in het woonland,

niet toegestaan is. Spanje weigert tot nu toe, los staat van het taalprobleem, helemaal aan de procedure inkomensverklaring mee te werken.

Het formulier is er wel in het Duits. In de kop staat, dat het gaat over "beperkte belastingplicht". Deze term is echter volgens de Duitse wet voorbehouden aan Duitse belastingplichtigen die niet in Duitsland wonen. Inwoners van Duitsland worden aangemerkt als "onbeperkt belastingplichtig". Wellicht een bureaucratisch en niet ter zake doend verschil, maar toch reden om een handtekening te weigeren.

Op de inkomensverklaring komt de vraag voor wat 4% van het vermogen is. Het inkomen uit vermogen wordt in veel landen op een andere wijze vastgesteld: de daadwerkelijk ontvangen rente of vermogenswinst wordt belast zonder dat het vermogen wordt vastgesteld. In deze gevallen staat op bij de belastingaangifte geleverde bewijsstukken wel de rente of winst vermeld, niet de bezittingen en schulden op 1 januari van het belastingjaar. De suggestie is dat de belastingfunctionaris van het woonland niet meer hoeft te doen dan te controleren of wat in de inkomensverklaring is vermeld niet in tegenspraak is met de gegevens waarover zij beschikken. Als deze belastingdienst dus op een bepaald punt geen gegevens heeft en ook niet krijgt, dan zijn die gegevens dus niet te controleren en zijn die gegevens voor de beoordeling dus niet onjuist, stelt de NL Belastingdienst. Het is inderdaad zo, dat veel buitenlands belastingplichtigen de inkomensverklaring ondertekend krijgen zonder dat er enige controle op het vermogen heeft kunnen plaatsvinden. Men kan zich in deze gevallen afvragen **welke waarde de inkomensverklaring als bewijsstuk heeft.**

Er zijn echter ook belastingfunctionarissen zijn die anders oordelen. Zij zijn het niet gewend een handtekening te zetten onder een formulier, dat “niet onjuist” is, zij willen geconstateerd hebben dat het “juist” is wat er staat. Indien dat niet gecontroleerd kan worden wordt er niet ondertekend. Het is ook maar de vraag of zij gedwongen kunnen worden zonder deugdelijke controlemogelijkheid te tekenen.

In Duitsland is er geen belastingdienst op bondsniveau. Elke middelgrote stad heeft een “Finanzamt” dat autonoom de belastingaangiften van zijn inwoners behandelt. Op landsniveau is een toezichthouder, die ressorteert onder het overkoepelende “Bundesfinanzministerium”. Een Finanzamt is geëquipeerd om de Duitse belastingwet uit te voeren en heeft daar doorgaans de handen aan vol. Inspecteurs in Duitsland hebben vaak met meer dan 100 nationaliteiten en landen van oorsprong te maken, die aangifte inkomstenbelasting doen bij het Finanzamt. Het belastingkantoor bemoeit zich niet met de fiscale aangelegenheden van de landen van oorsprong. Men stelt zich op het standpunt dat ten aanzien van inkomsten waarvan het heffingsrecht aan Duitsland is toegewezen er maar één geldig document is, de Duitse belastingaanslag. Aangezien het om een Nederlandse eis gaat wordt het ook logisch gevonden, dat de vertaalslag van belastingaanslag in het woonland naar de Nederlandse inkomensverklaring wordt gemaakt door de Nederlandse belastingdienst en niet die van de Duitse woonplaats. De suggestie van de NL Belastingdienst om een kopie van de niet kenbaar geadresseerde brief van Directeur-Generaal Leijtens te presenteren, zal daar geen verandering in aanbrengen. Aanwijzingen krijgt men niet van belastingplichtigen, maar

van “boven” en de brief was op landsniveau zeker niet overal bekend, zoals wij geconstateerd hebben.

Willekeur bij afgifte inkomensverklaring

Zowel taal als terminologie als de vereiste inhoud van de inkomensverklaring geven dus aanleiding tot problemen. Bovendien doet het gebrek aan controle door het woonland twifelen aan de validiteit van de inkomensverklaring. Aan de ene kant wordt de inkomensverklaring soms niet afgegeven zonder dat dit betrekking heeft op de voorwaarden van de KBB regeling, aan de andere kant wordt de verklaring soms ondertekend zonder dat enige vorm van controle heeft plaatsgevonden. Er is daarmee sprake van kennelijke willekeur.

Tenslotte is het voor veel buitenlands belastingplichtigen niet duidelijk waarom nu een inkomensverklaring nodig is, terwijl sinds jaar en dag hun niet in Nederland belast inkomen t.b.v. de opgave wereldinkomen (Ninbi) kan worden vastgesteld zonder dit document. Als met al doet de vraag zich voor of de inkomensverklaring als formeel bestanddeel van de regeling KBB niet beter kan worden afgeschaft.

Het “parkeren” van aangiften door de NL belastingdienst

Het standpunt van de NL belastingdienst medio 2016 is dat aangiften inkomstenbelasting in afwachting van een geldige inkomensverklaring worden “geparkeerd”. Aangezien veel belastingplichtigen, bijvoorbeeld gepensioneerden met AOW en aanvullend pensioen, in de regel op aanslag moeten nabetalen kan dit parkeren leiden tot het opleggen van heffingsrente. Indien de aangifte op tijd is ingediend zal hiervoor weinig begrip zijn bij de belastingplichtige.

Gebrekkige voorlichting door de Belastingtelefoon Buitenland

Een probleem dat niet met de inkomensverklaring, maar wel met de regeling KBB te maken heeft is de voorlichting door de BelastingTelefoon Buitenland. Voorwaarde om als kwalificerend buitenlands belastingplichtige aangemerkt te worden is dat ten minste 90% van het persoonlijke wereldinkomen (verzamelinkomen) in Nederland belastbaar is. Daarnaast bestaan er nog twee andere mogelijkheden tot kwalificeren. De ene betreft de mogelijkheid dat het gezamenlijk inkomen met de partner voor meer dan 90% door Nederland belast wordt; de andere de situatie dat in het woonland geen belasting verschuldigd is op grond van onvoldoende inkomsten in dat woonland. Vooral over het laatste bestaat nogal wat onduidelijkheid. De tweede uitzonderingsbepaling blijkt bij de Belasting-Telefoon Buitenland grotendeels onbekend te zijn. Belastingplichtigen met twijfel over “het kwalificeren” wordt daarom nogal eens ten onrechte geadviseerd geen inkomensverklaring in te dienen indien niet 90% van het inkomen in Nederland belast is. Dit betekent dat belastingplichtigen die volgens de wet zouden moeten worden aangemerkt als kwalificerend buitenlands belastingplichtigen zichzelf nadeel kunnen toebrengen doordat zij door de belastingtelefoon verkeerd worden voorgelicht. Het lijkt ons dat de medewerkers van de belastingtelefoon beter geïnstrueerd moeten worden over deze uitzonderingsmogelijkheden en dat deze ook op de website van de belastingdienst uitdrukkelijker (met voorbeelden) naar voren moeten worden gebracht.

Enkele VBNGB suggesties ter verbetering

- De meest vergaande oplossing is wellicht de voorwaarde van het overleggen van een ondertekende inkomensverklaring geheel uit de wet te halen.
- Een andere mogelijkheid is tot deugdelijke afspraken te komen, zo mogelijk in EU verband te maken, over het verkrijgen van medewerking van de woonlanden aan tijdige ondertekening van een, eventueel inhoudelijk gewijzigde, inkomensverklaring.
- Om te veel heffingsrentebelastingrente als gevolg van “parkeren” te voorkomen zou kunnen worden toegestaan, een aangifte in te dienen, voorlopig met een niet door de belastingdienst van het woonland ondertekende inkomensverklaring en daarop een voorlopige aanslag op te leggen. Na ontvangst van de ondertekende inkomensverklaring kan dan een definitieve aanslag worden opgelegd.
- Daarnaast verdient de voorlichting van de zijde van de belastingdienst verbetering.

Onbehoorlijk bestuur – de geschiedenis herhaalt zich

Bij de invoering van de Zorgverzekeringswet op 1 januari 2006 heeft het letterlijk jaren geduurd voordat door CVZ en nu ZIN alle problemen voor de z.g. verdragsgerechtigden voldoende waren opgelost.

Ons onderzoek in Duitsland, doet vrezzen dat het ook in deze aangelegenheid lang zal gaan duren voordat alles ordentelijk zal zijn geregeld zoals eigenlijk vanaf het begin geëist had moeten worden; het was immers al lang bekend dat deze wetswijziging op 1 januari 2015 in werking zou treden.

Gevolg is dat mensen verstoken zullen blijven van rechtmatige aftrekposten: de zoveelste aantasting van hun financiële positie.